

Oikeusministeriön selvityspyyntö presidentinvaalin laitosäänestyksestä

Keskusvaalilautakunta 21.05.2024 § 22
844/00.00.00/2023

Oikeusministeriö on 25.4.2024 päivätyssä viestissään pyytänyt selvitystä liittyen eduskunnan oikeusasiamiehen kanslian 17.1.2024 tarkastuspöytäkirjassa (EOAK/8012/2023) esille nostettuihin seikkoihin laitosäänestyksen toimittamisessa.

Tarkastuksessa oli todettu, että vaalitoimikunta toimi kaksijäsenisenä. Vaalitoimikunnan puheenjohtajan muistikuvan mukaan tämä oli ollut käytäntönä aiemminkin. Tarkastuksen toimittajat muistuttivat, että vaalitoimikunta on päätösvaltainen kolmijäsenisenä, jolloin puheenjohtaja oli viipymättä ilmoittanut pyytävänsä seuraaviin kohteisiin kolmannen vaalitoimikunnan jäsenen.

Valmistelija Asianhallintapäällikkö Sirkku Mäkelä sirkku.makela@mantsala.fi

Esittelijä

Päätösehdotus Keskusvaalilautakunnan vastaus selvityspyyntöön:

Vaalitoimikunnan puheenjohtajan muistikuva aiempien vuosien osalta on virheellinen. Asia on tarkistettu vaalitoimikunnan muistioista kaikkien vaalien osalta vuoden 2018 presidentinvaaliin saakka ja niiden mukaan vaalitoimikunta on työskennellyt laitoskohteissa kolmi- tai nelijäsenisenä.

2024 presidentinvaalin ensimmäisen kierroksen osalta virhe (nimetty vain kaksi jäsentä) osaltaan johtui siitä, että eri esteiden vuoksi vaalitoimikunnan jäseniä oli normaalia vähemmän ja osa heistä oli kiinni kotiäänestyksissä, eikä keskusvaalilautakunnan sihteeri huomannut korjata kokouksen aikana virheellistä päätöstä. Puheenjohtaja korjasi 17.1. tilanteen niin, että osassa sen päivän laitosäänestyksiä ja jatkossa vaalitoimikunta oli kolmijäseninen.

Vaalitoimikunnan muistiopohjiin on nyt viety vakioteksti, jossa todetaan että vaalitoimikunta on päätösvaltainen kolmijäsenisenä, jotta vastaavalla virheeltä vältytään jatkossa.

Päätös Keskusvaalilautakunta antaa vastauksena selvityspyyntöön päätösehdotuksessa annetun selvityksen ja lisäyksenä vastaukseen toteaa seuraavaa:
Kunnanhallituksen päätös vaalilautakuntien ja -toimikunnan asettamisesta sisältää myös delegointipäätöksen, jossa keskusvaalilautakunnan puheenjohtajalle delegoidaan päätösvaltaa tarvittaessa siirtää varajäseniä vaalilautakunnista toiseen esimerkiksi sairaustapauksissa.
Keskusvaalilautakunta esittää, että jatkossa delegointipäätös kattaa myös vaalitoimikunnan. Näin osaltaan vältetään vastaisuudessa tilanne, jossa esimerkiksi estymisten takia vaalitoimikunnan lainmukainen toiminta voisi vaarantua.

Pöytäkirja tarkistettiin tämän pykälän osalta kokouksessa.